વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, શ્રાવણ સુદ-૬, શનિવાર, તા. ૧૬-૮-૧૯૮૦
વચનામૃત-૧૭૧, ૧૭૪, ૧૮૩, ૧૮૫ પ્રવચન નં. ૯

એક મ્યાનમેં દો તલવારેં નહીં સમા સકતી. ચૈતન્યકી મહિમા ઔર સંસારકી મહિમા દો એકસાથ નહીં રહ સકતી. કુછ જીવ માત્ર ક્ષણિક વૈરાગ્ય કરતે હૈં કિ સંસાર અશરણ હૈ, અનિત્ય હૈ, ઉન્હેં ચૈતન્યકી સમીપતા નહીં હોતી. પરંતુ ચૈતન્યકી મહિમાપૂર્વક જિસે વિભાવોંકી મહિમા છૂટ જાય, ચૈતન્યકી કોઈ અપૂર્વતા લગનેસે સંસારકી મહિમા છૂટ જાય, વહ ચૈતન્યકે સમીપ જાતા હૈ. ચૈતન્ય તો કોઈ અપૂર્વ વસ્તુ હૈ; ઉસકી પહિચાન કરની ચાહિયે, મહિમા કરની ચાહિયે. ૧૭૧.

કિસીકી ચિઠ્ઠી હૈ, ૯૧, ૯૨ પઢના. ૧૭૧. '**એક મ્યાનમેં દો તલવારેં નહીં સમા સકતી.**' ક્યા કહતે હૈં? એક મ્યાનમેં દો તલવારેં નહીં સમા સકતી. વૈસે '**ચૈતન્યકી મહિમા...**' વસ્તુ યહ હૈ. અંદર ભગવાન આનંદ અતીન્દ્રિય આનંદ, પૂર્ણ શાંતિકા સાગર, ઉસકે સ્પર્શસે અનંત અનંત શાંતિ હો ઐસા પ્રભુ. '**ચૈતન્યકી મહિમા ઔર સંસારકી મહિમા દો એકસાથ નહીં રહ સકતી.**' અંતર આનંદસ્વરૂપ પ્રભુ ઉસકી મહિમા ઔર રાગાદિ વિકલ્પકી મહિમા એકસાથ નહીં રહ સકતી. જિસકો રાગકી મહિમા હૈ, ઉસકો ચૈતન્યકી મહિમા નહીં હૈ. જિસકો રાગકા કર્તૃત્વ હૈ, ઉસકો ચૈતન્યકી મહિમા નહીં હૈ. આહાહા..! ભેદજ્ઞાન હૈ. '**ચૈતન્યકી મહિમા ઔર સંસારકી મહિમા દો એકસાથ નહીં રહ સકતી.**' અંતરમેં અતીન્દ્રિય આનંદ ઔર અતીન્દ્રિય શાંત, શાંત ચારિત્ર યાની શાંત અકષાય સ્વભાવસે ભરા શાંત (સ્વભાવ). કરના-બરના કુછ નહીં, અંદર જમ જાના. ઐસા જો ચારિત્ર હૈ ઉસકી મહિમા હૈ. વહ મહિમા ઔર સંસારકી મહિમા એકસાથ નહીં રહ સકતી.

'**કુછ જીવ માત્ર ક્ષણિક વૈરાગ્ય કરતે હૈં...**' કોઈ ક્ષણિક વૈરાગ્ય કરતા હૈ, બાહરસે. ક્ષણિક ક્યોં કહા? ત્રિકાલ જ્ઞાયકકે અનુભવ બિના પુણ્ય ઔર પાપકા વૈરાગ્ય નહીં હોતા. પુણ્ય ઔર પાપ અધિકારમેં ભગવાન અમૃતચંદ્રાચાર્ય કહતે હૈં, જિસકો પુણ્ય-શુભભાવકી રુચિ હૈ, ઉસકો આત્માકી રુચિ હૈ નહીં. જિસકો શુભભાવ કર્તૃત્વકી બુદ્ધિ હૈ, ઉસકો આત્માકી રુચિ હૈ નહીં. ઈસલિયે કહતે હૈં કિ દો મહિમા એકસાથ નહીં (રહ સકતી). '**કુછ જીવ માત્ર ક્ષણિક વૈરાગ્ય...**' બાહરસે એક સાધારણ વૈરાગ્ય

ધારણ કરકે કુટુંબ છોડે, સ્ત્રી છોડે, કપડે છોડે, નગ્ન મુનિ હો જાય. અનંત બાર હુઆ હૈ. ઉસમેં કોઈ નયી ચીજ નહીં હૈ. પંચ મહાવ્રત ધારણ કરે. વહ કોઈ નયી ચીજ નહીં. વહ તો અનાદિ અજ્ઞાની અભવિ ભી કરતા હૈ ઔર અનંત બાર નૌંવી ગ્રૈવેયક ગયા. યે અંતરકી મહિમા.. સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ!

વિકલ્પસે બાહરસે હટકર અંદરમેં જાના, ઐસી ચૈતન્યકી મહિમાકે આગે સંસારકી મહિમા રહ સકતી નહીં. શુભરાગકી મહિમા ભી નહીં રહ સકતી. ચૈતન્યકી મહિમાકે આગે શુભ તીર્થંકર ગોત્ર બાંધનેકા ભાવ હૈ, ઉસકી ભી મહિમા રહતી નહીં. આહાહા..! ઐસી ચૈતન્યકી મહિમા હૈ. વહ તો ક્ષણિક વૈરાગ્ય કરતા હૈ. આત્મા નિત્યાનંદ પ્રભુકી મહિમા આયે બિના બાહ્ય ચીજકી મહિમા છૂટતી નહીં.

‘**સંસાર અશરણ હૈ, અનિત્ય હૈ, ઉન્હેં ચૈતન્યકી સમીપતા નહીં હોતી.**’ અજ્ઞાની અનાદિસે ઐસા માનતા હૈ કિ સંસાર અશરણ હૈ, અનિત્ય હૈ. પરંતુ સામને શરણ ઔર નિત્ય ચીજ દેખી નહીં. નિત્યાનંદ પ્રભુ આનંદકા ઘન હૈ, ઉસકે સામને દેખા નહીં. આહાહા..! બાત તો બહુત સાદી હૈ. કામ બહુત બડા હૈ. અનંત કાલમેં જૈન સંપ્રદાયમેં અનંત બાર આયા, અનંત બાર ક્રિયાકાંડ ભી કી. ઐસી ક્રિયા કિ ચમડી નિકાલકર નમક છીડકે તો ભી ક્રોધ ન કરે. વહ કોઈ ક્રિયા નહીં હૈ. અંતર ચૈતન્ય આનંદકી મહિમા આયે બિના દૂસરેકી મહિમા છૂટેગી નહીં. આહાહા..! યહ બાત કરતે હૈં.

‘**સંસાર અશરણ હૈ, અનિત્ય હૈ...**’ ઐસા અજ્ઞાની માનતા હૈ. લેકિન નિત્ય ઔર શરણકે સામને દેખતા નહીં. ‘**ઉન્હેં ચૈતન્યકી સમીપતા નહીં હોતી.**’ સંસાર અશરણ, અનિત્ય હૈ (ઐસા વૈરાગ્ય કરતા હૈ), લેકિન અંદર ચૈતન્યકે સામને દેખતા નહીં. અંદર ભગવાન અતીન્દ્રિય આનંદ, પૂર્ણ શાંતિ, ઉપશમરસ વરસે રે પ્રભુ તારા નયનમાં, ઐસા પ્રભુકો કહતા હૈ, લેકિન અપનેમેં હૈ. ઐસા કહતે હૈં. ઉપશમરસ વરસે રે પ્રભુ તારા ચૈતન્યમાં. ચૈતન્યમેં ઉપશમરસ (બરસતા હૈ). આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- શાંતિકા રસ ચેતનમેં ભરા હૈ.

ઉત્તર :- પૂર્ણ ભરા હૈ. લબાલબ. અરૂપી હૈ, ક્ષેત્ર થોડા હૈ, ઈસલિયે ઉસકો મહિમા આતી નહીં. અરૂપી હૈ, ક્ષેત્ર છોટા હૈ, શરીર પ્રમાણ ઔર અનાદિકા અભ્યાસ યા તો અશુભકા હૈ, અથવા તો ઉસે છોડકર શુભકા હૈ. શુભકા અભ્યાસ ભી અનાદિસે હૈ. આહાહા..! ઉસકે આગે ચૈતન્યકી શાંતિ, શાંતિ, શાંતિ, શાંતિ... શાંતિ પર નજર જાતી નહીં. ચૈતન્યકી સમીપતા નહીં હોતી. રાગકે રસકે પ્રેમમેં.. સ્થૂલ રાગકી બાત નહીં હૈ. સૂક્ષ્મ રાગ. સૂક્ષ્મ રાગમેં, અરે..! ગુણ-ગુણીકા ભેદરૂપ વિકલ્પ હૈ, ઉસકે

ભી પ્રેમ રૂક ગયા, ઉસકો ચૈતન્યકી સમીપતા નહીં હોતી.

જિસકો '**ચૈતન્યકી મહિમાપૂર્વક...**' આહા..! '**જિસે વિભાવોંકી મહિમા છૂટ જાય,...**' અતીન્દ્રિય આનંદ ઔર શાંતિ, ઉસકા એક અંશ ભી સમ્યગ્દર્શન હોને પર ઉસકા એક નમૂના, નમૂના કહતે હૈં? સમ્યગ્દર્શનમેં શાંતરસકા ગંજ હૈ. અતીન્દ્રિય આનંદકા પિંડ હૈ, તો સમ્યગ્દર્શનમેં ઉસકા નમૂના આતા હૈ. ઉસ નમૂનાકે દ્વારા પૂરે તત્ત્વકી પ્રતીત કરતા હૈ કિ પૂરા આત્મા અતીન્દ્રિય આનંદ ઔર અતીન્દ્રિય શાંતિસે ભરા હૈ. આહાહા..! જિસને નમૂના (દેખા નહીં), ઉસે પૂરી ચીજકી પ્રતીતિ કહાંસે હો? સમજમેં આયા? આહાહા..! જિસકે પાસ ચૈતન્યકે સમીપ જાકર અંદરમેં એક ક્ષણ ભી બસના, ઉસ શાંતિકે આગે દુનિયાકા વૈરાગ્ય હૈ નહીં.

દુનિયાકા વૈરાગ્ય તો ભગવાન ઉસે કહતે હૈં કિ શુભરાગસે ભી વિરક્ત હો. પુણ્ય અધિકારમેં આતા હૈ, સમયસાર. શુભ ઔર અશુભરાગ દોનોંસે વિરક્ત હો. ઉસકો વૈરાગ્ય કહતે હૈં. આહાહા..! શુભ-અશુભસે વિરક્ત હો તબ વૈરાગ્ય હોતા હૈ, તબ ચૈતન્યકે સમીપ જાતા હૈ. તબ ચૈતન્યકે સમીપ ભી આયા ઔર પરસે વૈરાગ્ય હુઆ, દોનોં એકસાથ હુઆ. આહાહા..! કઠિન બાત હૈ, ભાઈ! બાકી સબ આસાન હૈ.

'**ચૈતન્યકી કોઈ અપૂર્વતા લગનેસે...**' ચૈતન્યકી કોઈ અપૂર્વતા, અપૂર્વતા-પૂર્વમેં કભી શાંતિ ઔર આનંદ અતીન્દ્રિયકી ગંધ આયી નહીં, ઉસકા નમૂના જાનનેસે અપૂર્વતા લગનેસે. યે કોઈ અપૂર્વ ભગવાન હૈ. આત્મા અતીન્દ્રિય આનંદકે અંશકે આગે, અતીન્દ્રિય શાંતિકે એક અંશકે આગે પૂરી ચીજ ભગવાન પૂર્ણ હૈ, ઐસી અંદર અનુભવ, પ્રતીત હોતી હૈ. આહાહા..! '**ચૈતન્યકી કોઈ અપૂર્વતા લગનેસે..**' કોઈ અપૂર્વતા યાની આનંદ. આહાહા..! અતીન્દ્રિય આનંદકા સ્વાદ વહ વૈરાગ્ય. ક્યોંકિ ઉસ સ્વાદકે આગે દુનિયાકા કોઈ ભી સ્વાદ, ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન ભી સડે હુએ તિનકે જૈસા લગતા હૈ. ઉસકે બિના બાહરસે સમ્યગ્દર્શન બિના વૈરાગ્ય આતા હૈ વહ કૃત્રિમ હોતા હૈ. ઐસા કૃત્રિમ વૈરાગ્ય તો અનંત બાર કિયા.

યહાં કહતે હૈં, '**ચૈતન્યકી કોઈ અપૂર્વતા લગનેસે સંસારકી મહિમા છૂટ જાય...**' આહાહા..! ચૈતન્યકા એક ભી અંશ.. યહ પ્રભુ તો પૂરા અંશી હૈ. સમ્યગ્દર્શનમેં ઔર સમ્યગ્જ્ઞાનમેં ઉસકા અંશ આતા હૈ. અંશીકા અંશ આતા હૈ. ઉસ અંશકે આગે જગતકી (મહિમા નહીં આતી). '**ચૈતન્ય તો કોઈ અપૂર્વ વસ્તુ હૈ; ઉસકી પહિચાન કરની ચાહિયે, મહિમા કરની ચાહિયે.**' આહાહા..! યહ બાત હૈ. ૧૭૩ પૂરા હુઆ ન?

'મૈં હૂં ચૈતન્ય'. જિસે ઘર નહીં મિલા હૈ ઐસે મનુષ્યકો બાહર ખડે-ખડે બાહરકી વસ્તુએં, ધમાલ દેખને પર અશાંતિ રહતી હૈ; પરંતુ જિસે ઘર મિલ ગયા હૈ ઉસે ઘરમેં રહતે હુએ બાહરકી વસ્તુએં, ધમાલ દેખને પર શાંતિ રહતી હૈ; ઉસી પ્રકાર જિસે ચૈતન્યઘર મિલ ગયા હૈ, દૃષ્ટિ પ્રાપ્ત હો ગઈ હૈ, ઉસે ઉપયોગ બાહર જાય તબ ભી શાંતિ રહતી હૈ. ૧૭૪.

૧૭૪. ક્યા કહતે હૈં? આહાહા..! **'મૈં હૂં ચૈતન્ય'. જિસે ઘર નહીં મિલા હૈ...'** દૃષ્ટાંત હૈ. જિસકો ઘર નહીં મિલા હો **'ઐસે મનુષ્યકો બાહર ખડે-ખડે બાહરકી વસ્તુએં, ધમાલ દેખને પર અશાંતિ રહતી હૈ;...'** ક્યા કહા? જિસકો ઘરકા ઘર હૈ ઔર ઘરકે બાહર ખડા હૈ. ઉસકા ઘર તો હૈ નહીં. ઉસમેં જગતકી ધમાલ દેખકર, મેરે પર ભી ઐસી ધમાલ આ જાયેગી, ઐસી અશાંતિ ઉસકો ઉત્પન્ન હોતી હૈ. **'બાહરકી વસ્તુએં, ધમાલ દેખને પર અશાંતિ રહતી હૈ; પરંતુ જિસે ઘર મિલ ગયા હૈ...'** ચૈતન્યઘર જિસકો અંદરસે મિલ ગયા, **'ઉસે ઘરમેં રહતે હુએ...'** અતીન્દ્રિય આનંદમેં રહતે હુએ **'બાહરકી વસ્તુએં, ધમાલ દેખને પર ભી...'** બાહર લડાઈ દેખે, કિસીકા સંહાર દેખે, અપને અંદર ભી કોઈ લડાઈકા ભાવ આ જાય. ક્રોડો મનુષ્યકે બીચ ખડા હો ઔર લાખોં લોગોંકી હિંસા ભી હો જાય. આહાહા..! લેકિન ઘરમેં ખડા હૈ, અંતરમેં ઘરમેં ખડા હૈ ઔર બાહરકી ધમાલ દેખતા હૈ. આહા..! માત્ર બાહરમેં દેખતા હૈ ઉસકો ધમાલકી અશાંતિ દિખતી હૈ. અંદરમેં રહનેવાલેકો બાહરકી ધમાલ દિખતી નહીં. ઉસકી શાંતિ ચલાયમાન હોતી નહીં. ચાહે જો ભી ધમાલ હો. થોડી સૂક્ષ્મ બાત હૈ. બહિનને તો અંદરકી બાત બાહર થોડી-થોડી રખી હૈ. આહાહા..!

'પરંતુ જિસે ઘર મિલ ગયા હૈ ઉસે ઘરમેં રહતે હુએ બાહરકી વસ્તુએં ધમાલ દેખને પર શાંતિ રહતી હૈ;...' અપને મકાનમેં રહા હૈ, બાહરકી ધમાલ દેખે, દૂસરેકા ઘર જલતા હુઆ દેખે તો ભી અશાંતિ નહીં હોતી. આહાહા..! જિસે અંદરમેં ઘર મિલ ગયા, પ્રભુ ચૈતન્ય રાગસે રહિત, વિકલ્પસે રહિત, નિર્વિકલ્પ આનંદ, નિર્વિકલ્પ આનંદકા ધામ, સ્વયં જ્યોતિ સુખધામ, સ્વયં જ્યોતિ ચૈતન્ય સહજ ઔર સુખકા સ્થાન, સુખકા ક્ષેત્ર, ઉસકો દેખકર **'બાહરકી વસ્તુએં ધમાલ દેખને પર શાંતિ રહતી હૈ;...'** આહાહા..! ભાષા સાદી હૈ. ભાષામેં માનોં કોઈ... વસ્તુસ્થિતિ યહ હૈ.

ચૈતન્યકી મહિમા આયે બિના કોઈ ભી પરચીજમેંસે ઉસકી રુચિ હટતી નહીં. ક્યોંકિ રુચિ અનુયાયી વીર્ય. જિસમેં રુચિ હૈ ઉસમેં વીર્યકા ફૈલાવ હોતા હૈ. આહાહા..!

ઘુમફિરકે બાત યહ હૈ કિ ચૈતન્યકે ઘરમેં આ જા, ભગવાન! તેરા ઘર યહ હૈ. રાગ, પુણ્ય, દયા, દાનકા વિકલ્પ તેરા ઘર નહીં. આહાહા..! '**ઉસી પ્રકાર જિસે ચૈતન્યઘર મિલ ગયા હૈ, દૃષ્ટિ પ્રાપ્ત હો ગઈ હૈ,...**' આહાહા...! અપના અનુભવ આનંદકા હો ગયા હૈ, ઉસકા નામ ચૌથા ગુણસ્થાન હૈ. અતીન્દ્રિય આનંદકા અનુભવ, ઉસકા નામ ચૌથા ગુણસ્થાન સમકિત હૈ. શ્રદ્ધામાત્ર કરના વહ સમકિત નહીં. આહાહા..! '**ઉસી પ્રકાર...**' ધમાલ દિખને પર ભી શાંતિ રહતી હૈ, '**ઉસી પ્રકાર જિસે ચૈતન્યઘર મિલ ગયા હૈ, દૃષ્ટિ પ્રાપ્ત હો ગઈ હૈ, ઉસે ઉપયોગ બાહર જાય...**' ઉપયોગ બાહરમેં (જાય ઔર) વિકલ્પ આયે, '**તબ ભી શાંતિ રહતી હૈ.**' ધ્રુવકો પકડા હૈ. આહાહા..! 'ધ્રુવ ધણી માથે કિયો રે, કુણ ગંજે નર ખેટ' જિસને ધ્રુવ ઐસા આત્મા ભગવાન, ધ્રવ તો પર્યાયકો ભી કહતે હૈં. સમયસારકી પહલી ગાથા. ધ્રુવ, અચલ, અનુપમ. વહ ધ્રુવ તો મોક્ષકી પર્યાયકો કહતે હૈં. પહલી ગાથા હૈ ન? વહ ધ્રુવ નહીં. વહ તો ધ્રુવ ક્યોં કહા? મોક્ષમેંસે વાપસ આતા નહીં, સાદિઅનંત એકરૂપ રહતા હૈ, ઈસલિયે ઉસે ધ્રુવ કહા, પહલી ગાથામેં. પહલા શબ્દ વહ હૈ સમયસારકા.

वंदित्तु सव्वसिद्धे धुवमचलमणोवमं गदिं पत्ते।
वोच्छामि समयपाहुडमिणमो सुदकेवलीभणिदं।।१।।

ક્યા કહા? દૂસરી ગાથામેં વહ કહા. મૈં સમયસાર કહૂંગા, તો સમયસારકા માલ ક્યા? આહાહા..! કહા કિ, '**जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो**'. ચંદુભાઈ! સમયસારકી દૂસરી ગાથા. મૈં સમયસાર કહૂંગા, લેકિન સમયસાર અર્થાત્ ક્યા? આહા..! '**जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो**' જો આત્મા અપની શાંતિ, આનંદ, શ્રદ્ધા, જ્ઞાન, સમકિતમેં જો સ્થિર હોતા હૈ. '**जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो तं हि ससमयं जाण**' ઉસે તૂ સ્વસમય જાન. આહાહા..! દૂસરી ગાથા. ઔર જો '**पोग्गलकम्मपदेसट्ठिदं**' જો રાગકે કણમેં રહતા હૈ વહ પુદ્ગલમેં રહા હૈ. આહાહા..! પુણ્યકે પરિણામમેં જો રહતા હૈ, વહ પુદ્ગલમેં રહતા હૈ. દૂસરા પદ આયા ન? '**जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो तं हि ससमयं जाण। पोग्गलकम्मपदेसट्ठिदं**' પુદ્ગલકે પ્રદેશમેં પરસમય રહા હૈ. પરમાણુમેં રહા હૈ? આહાહા..! વહ પુદ્ગલકા હી પ્રદેશ હૈ. દયા, દાન, વ્રત, ભક્તિ, પૂજા આદિકા શુભભાવ સબ પુદ્ગલકા હી પ્રદેશ હૈ, પુદ્ગલકા હી ભાગ હૈ. આહાહા..! યહ દૂસરી ગાથા. દૂસરી ગાથાકા સાર.

'**जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो तं हि ससमयं जाण**' ઉસે તૂ સ્વસમય આત્મા જાન. આત્મા અપના સ્વભાવ દર્શન, જ્ઞાન, શાંતિમેં રહતા હૈ, સ્થિર હોતા હૈ, જમતા હૈ, અનુભવ કરતા હૈ ઉસકો સ્વસમય જાન, ઉસકો આત્મા જાન. સ્વસમય અર્થાત્

ઉસકો આત્મા જાન. ઔર ઉસકે સિવા રાગાદિ વિકલ્પમેં હૈ વહ આત્મા નહીં. વહ તો પુદ્‌ગલકે પ્રદેશમેં સ્થિત હૈ. આહાહા..! ગજબ હૈ! રાગાદિ કણમેં રહનેવાલા, શુભ ક્રિયાકાંડમેં રહનેવાલા પુદ્‌ગલમેં રહા હૈ. પુદ્‌ગલકા પ્રદેશ હૈ, ભગવાન આત્માકા વહ પ્રદેશ-ક્ષેત્ર યા ભાવ નહીં હૈ.

યહાં વહ કહા, ૧૭૪ આયા હૈ ન? '**જિસે ચૈતન્યઘર મિલ ગયા હૈ, દષ્ટિ પ્રાપ્ત હો ગઈ હૈ, ઉસે ઉપયોગ બાહર જાય...**' ચૌથે, પાંચવે ગુણસ્થાનમેં તો રૌદ્રધ્યાન ભી હોતા હૈ. ફિર ભી દષ્ટિ ધ્રુવ પર પડી હૈ, સમકિત (જાતા) નહીં. રૌદ્રધ્યાન હોતા હૈ. આહાહા..! છઠે ગુણસ્થાનમેં રૌદ્રધ્યાન નહીં હૈ, વહાં સિર્ફ આર્તધ્યાન હૈ. આહાહા..! આર્તધ્યાન હૈ ફિર ભી છઠા ગુણસ્થાન હૈ. યહાં રૌદ્રધ્યાન હૈ ફિર ભી ચૌથા ઔર પાંચવા ગુણસ્થાન હૈ. વહ દશા પલટ ગઈ હૈ, અંદરમેં ભિન્ન હો ગયા હૈ. આહા..! એકમેં આનંદકંદકા ધ્યાન હૈ, એકમેં રાગકા (ધ્યાન હૈ). દોનોં ભિન્ન હો ગયે હૈં, જુદા હો ગયે હૈં. વહ કહા.

'**ઉસે ઉપયોગ બાહર જાય...**' ધર્મીકા ઉપયોગ રાગમેં, વિકલ્પમેં, વિષયમેં, વાસનામેં, ભોગમેં, લડાઈમેં ભી જાય, ફિર ભી '**શાંતિ રહતી હૈ.**' અંતરમેં આનંદકા ધ્રુવકા ધ્યાન હૈ. ધ્રુવકા ધ્યેય, ધ્રુવકા ધ્યેયકા ધ્યાન, ધ્રુવકા ધ્યેયકા ધ્યાન હટતા નહીં. ખસતા નહીં કો ક્યા કહતે હૈં? હટતા નહીં. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ. ૧૭૪ હુઆ ન? અબ, ૧૮૩.

ચૈતન્યદેવ રમણીય હૈ, ઉસે પહિચાન. બાહર રમણીયતા નહીં હૈ. શાશ્વત આત્મા રમણીય હૈ, ઉસે ગ્રહણ કર. ક્રિયાકાંડકે આડંબર, વિવિધ વિકલ્પરૂપ કોલાહલ, ઉસ પરસે દષ્ટિ હટા લે; આત્મા આડંબર રહિત, નિર્વિકલ્પ હૈ, વહાં દષ્ટિ લગા; ચૈતન્યરમણતા રહિત વિકલ્પોંકે કોલાહલમેં તુજે થકાન લગેગી, વિશ્રામ નહીં મિલેગા; તેરા વિશ્રામગૃહ આત્મા હૈ; ઉસમેં જા તો તુજે થકાન નહીં લગેગી, શાંતિ પ્રાપ્ત હોગી. ૧૮૩.

૧૮૩. 'ચૈતન્યદેવ...' આહાહા..! '**ચૈતન્યદેવ રમણીય હૈ,...**' ઉસકો ચૈતન્યદેવ કહા. દિવ્ય શક્તિકા ભંડાર, દિવ્ય શક્તિકા સાગર, ઉસકો દેવ કહા. કલશમેં ભી આતા હૈ. અમૃતચંદ્રાચાર્ય. સમયસારકા કલશ આતા હૈ ન? કલશમેં ભી આતા હૈ કિ દેવ હૈ, આત્મા દેવ હૈ. આહાહા..! જિસકી દિવ્યતાકે આગે ઈન્દ્રકે ઈન્દ્રાસન ભી સડે હુએ બિલ્લીકે મુર્દે જૈસા લગતા હૈ. આહાહા..! આત્માકે આનંદકે આગે, ભલે ચૌથે ગુણસ્થાનમેં હો, લેકિન આત્માકે આનંદકે આગે ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન ભી સડા હુઆ

કૂત્તા અથવા સડી હુઈ બિલ્લી જૈસા લગતા હૈ. રસ ઉડ ગયા. રસ આત્મામેં લગ ગયા, ઈસલિયે યહાંસે રસ છૂટ ગયા. જિસકો પરમેં રસ લગા હૈ, ઉસકો સ્વરસ હૈ નહીં. આહાહા..! કૌન-સા આયા હૈ? ૧૮૩.

'**ચૈતન્યદેવ રમણીય હૈ, ઉસે પહિચાન.**' ભગવાન અંદર રમણીય હૈ. આહાહા..! કોઈ અલૌકિક રમણતા ઉસમેં ભરી હૈ. ચમડેકે અંદર ભિન્ન હૈ ઐસા દેખકર, અલ્પ હૈ ઐસા ન માન. ચમડી ઔર હડ્ડીકે અંદર દિખતા હૈ, ઈસલિયે ઉસે અલ્પ મત માન. '**ચૈતન્યદેવ રમણીય હૈ, ઉસે પહિચાન. બાહર રમણીયતા નહીં હૈ.**' આહાહા..! સર્વાર્થસિદ્ધકા વૈભવ યા ચક્રવર્તીકા વૈભવ, ઉસમેં રમણીયતા નહીં હૈ. યહ તો ઘરકી બાત હૈ. જિસે અંદરકી રમણીયતા ભાસિત હુઈ, ઉસે પૂરી દુનિયાકી રમણીયતા છૂટ ગઈ. આહાહા..!

'**શાશ્વત આત્મા રમણીય હૈ,...**' ભગવાન નિત્યાનંદ, વહી રમણીય હૈ. આહાહા..! રમને યોગ્ય રમણીક ઔર શોભનીક હો તો ભગવાન નિત્ય આત્મા હૈ. આહાહા..! '**શાશ્વત આત્મા રમણીય હૈ, ઉસે ગ્રહણ કર.**' ગ્રહણ કર અર્થાત્ ઉસકા અનુભવ કર. ઉસકે બિના સબ વ્યર્થ હૈ. આહાહા..! ભગવાન આત્મા અતીન્દ્રિય આનંદ, ઉસે ગ્રહણ કર, પકડ. તેરી પકડ અનાદિસે રાગમેં હો ગયી હૈ, વહ પકડ છોડ દે. અંદર ભગવાન આત્મા રમણીય હૈ, ઉસે પકડ લે. ભાષા તો સાદી હૈ, ભાવ બહુત કઠિન હૈ, ભાઈ!

'**ક્રિયાકાંડકે આંડબર,...**' આહાહા..! બાહ્ય ક્રિયાકાંડકે આડંબરમેં અપનેકો રોક લિયા. આહાહા..! '**વિવિધ વિકલ્પરૂપ કોલાહલ,...**' યહ છોડા, યહ લિયા, યહ કિયા, વહ સબ વિકલ્પકી જાલ હૈ, રાગકી જાલ હૈ. રાગકી જાલ, કોલાહલ '**ઉસ પરસે દૃષ્ટિ હટા લે;...**' પર ઓરકા કોલાહલ જો વિકલ્પ હૈ, ઉસસે હટ જા. ભાષા તો ક્યા આયે? હટા લે, ભાષાસે કામ (હોતા હૈ)? આહાહા..! દૃષ્ટિ પલટ જાતી હૈ. જો દૃષ્ટિ રાગ પર હૈ, જો દૃષ્ટિ પર્યાય પર હૈ, વહ દૃષ્ટિ દ્રવ્ય પર પલટ દે. ક્યોંકિ પર્યાય પલટતી તો હૈ, પલટનેકા ઉસકા સ્વભાવ તો હૈ હી, લેકિન સ્વ ધ્યેય પર કભી પલટી નહીં. આહાહા..! રાગકે લક્ષ્યસે, દ્વેષકે લક્ષ્યસે પલટકર અનાદિસે પર્યાયમેં રહા. ચાહે તો દયા, દાન, વ્રત (કરકે) નૌંવી ગ્રૈવેયક મુનિ ગયા. વ્રત, પચખાણ નિરતિચાર પાલે, હાં! ફિર ભી મિથ્યાદૃષ્ટિ હૈ. આત્માકે આનંદકા રસ આયે બિના '**ક્રિયાકાંડકે આડંબર વિવિધ વિકલ્પરૂપ કોલાહલ, ઉસ પરસે દૃષ્ટિ હટા લે;...**' આહાહા..! યહ તો તત્ત્વકી બાત હૈ.

'**આત્મા આડંબર રહિત,...**' હૈ. ભગવાન આત્મા નિર્વિકલ્પ આનંદ (સ્વરૂપ)

હૈ. જિસમેં વિકલ્પ માત્ર નહીં હૈ. નિર્વિકલ્પ અખંડ તત્ત્વ હૈ અંદર. વિકલ્પ ઉઠના ઉસકે સ્વભાવમેં હૈ હી નહીં. આહાહા..! વિકલ્પસે હટકર, **'આત્મા આડંબર રહિત, નિર્વિકલ્પ હૈ.'** આહાહા..! **'વહાં દૃષ્ટિ લગા;...'** દે, પ્રભુ! આહા..!

સ્વસમય ઉસીકો કહા. ફિર તો વિસ્તાર કિયા. દૂસરી ગાથામેં કહા કિ **'जीवो'**, **'जीवो'**. ઈસલિયે ૪૭ શક્તિમેં પહલી જીવત્વ શક્તિ લી હૈ. ૪૭ શક્તિ હૈ ન? પહલી જીવત્વ લી હૈ. વહ ઈસમેંસે લિયા હૈ. **'जीवो'**મેંસે લિયા હૈ. દૂસરી ગાથાકા પહલા શબ્દ. જીવત્વશક્તિસે વિરાજમાન જીવ હૈ. જીવત્વશક્તિમેં અનંત આનંદ, અનંત જ્ઞાન, અનંત દર્શન, અનંત વીર્ય.. આહાહા..! વહ જીસકા જીવન હૈ. ઉસ જીવનકો ધરનેવાલા વહ જીવ હૈ. આહાહા..! જીવત્વશક્તિ હૈ ન? ૪૭મેં પહલી શક્તિ. વહ યહાંસે નિકાલી હૈ. **'जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो'** પહલા ચરિત્ર શબ્દ લિયા હૈ. મુનિ હૈ ન? મુનિને બનાયા હૈ ન. અપના શુદ્ધ ચૈતન્ય નિર્વિકલ્પ સ્વરૂપ, અખંડાનંદ વિકલ્પકા સંગ જિસકો હૈ નહીં, આહાહા..! ઐસા કરું ઔર ઐસા ન કરું, ઐસા છોડું ઔર ઐસા ન છોડું, વહ સબ વિકલ્પકી જાલ હૈ. રાગકી જાલ હૈ. રાગકી જાલમેં **'તુજે થકાન લગેગી, વિશ્રામ નહીં મિલેગા;...'** વહાં વિશ્રામ-શાંતિ નહીં મિલેગી. આહાહા..!

'તેરા વિશ્રામગૃહ આત્મા હૈ;...' તેરા વિશ્રામગૃહ ચૌરાસીકી થકાન દૂર કરનેકા વિશ્રામગૃહ આત્મા હૈ. જહાં ચૌરાસીકે અવતાર છૂટ જાતે હૈં. સર્વાર્થસિદ્ધકે દેવકા ભી અવતાર છૂટ જાતા હૈ. વહ તેરા વિશ્રામગૃહ હૈ. આહાહા..! જબતક વિશ્રામ નહીં મિલેગા, **'તેરા વિશ્રામગૃહ આત્મા હૈ,...'** ઉસમેં આ જા. **'ઉસમેં જા, તુજે થકાન નહીં લગેગી,...'** રાગકી જાલમેં તુજે થકાન લગેગી, ઉલઝનમેં આ જાયગા, દુઃખ હોગા, આકૂલતાકી જાલમેં રુક જાયેગા. જૈસે મકડી.. આહાહા..! અપની લાર નિકાલકર ઉસીમેં રુકતા હૈ. મકડી અપને મુખમેંસે લાર નિકાલકર વહીં અટકતી હૈ. આહાહા..! વૈસે અજ્ઞાનભાવમેં વિકારકી લાર નિકાલકર ઉસમેં તૂ ઘુસ ગયા હૈ. આહાહા..! કરોળિયો કહતે હૈં ન? હમારેમેં કરોળિયો કહતે હૈં.

એક બાહ વહાં કહા થા. મનુષ્ય હુઆ. મનુષ્ય હૈ ઉસકે દો પૈર હૈ. સ્ત્રી હુઈ તો ચાર પૈર હુએ. પશુ હુઆ, પશુ. દૂસરી ભાષા હૈ ન. દુર્ઘટના શબ્દ લિખા હૈ ન? દુર્ઘટના. સ્ત્રીકે સાથ શાદી કરના દુર્ઘટના હૈ. ત્રિલોકનાથ મહાવીર પરમાત્મા બ્રહ્મચારી રહે. ક્યોંકિ સ્ત્રી દુર્ઘટના હૈ. ઉસકે બાદ સબ દુર્ઘટના હી હોગી. આહાહા..! યહાં કહતે હૈં, વિશ્રામગૃહ એક (આત્મા) હૈ. **'ઉસમેં જા તો તુજે થકાન નહીં લગેગી,...'** આહાહા..! શાંતિ પ્રાપ્ત હોગી. શાંતિકા સાગર હૈ. શાંતિ અર્થાત્ શાસ્ત્ર ભાષાસે અકષાય ભાવ હૈ. અકષાય ભાવસે પૂર્ણ ભરા હૈ. પૂર્ણ શાંતિ.. શાંતિ.. શાંતિ.. જિસકે શાંતિકે

અંશકે આગે... આહાહા..! સર્વાર્થસિદ્ધકા દેવ ભી ગિનતીમેં નહીં આતા. વહ ભી સમકિતી એકાવતારી હૈ. યહાં જો શાંતિકા અંશ આયા, ઉસમેં ચૌથેસે પાંચવે ગુણસ્થાનમેં જાય.. આહાહા..! સર્વાર્થસિદ્ધમેં જો શાંતિ હૈ, ઉસસે ભી વિશેષ અધિક શાંતિ હૈ. પંચમ ગુણસ્થાન પડિમાધારી, બાહ્યમેં પડિમા હૈ વહ તો વિકલ્પ હૈ, પરંતુ અંદર આનંદ હૈ, વહ વસ્તુ હૈ. આનંદ આદિ હો તો વિકલ્પકો વ્યવહાર કહનેમેં આતા હૈ. નહીં તો વ્યવહાર ભી નહીં હૈ. આહાહા..!

આનંદકે ઘરમેં વહ રહતા હૈ. આહા..! ઉસમેં તુજે શાંતિ લગેગી. તેરા ઘર શાંતિકા સાગર હૈ. કૈસે બૈઠે? ભાઈ! વહ કોઈ વિકલ્પસે બૈઠે યા સુનકર બૈઠે, વહ કોઈ ચીજ નહીં હૈ. સુનકર બૈઠે યા ધારણામેં આયા વહ કોઈ ચીજ નહીં હૈ. અપની ચીજ આનંદકંદ નાથ, ઉસકા સ્પર્શ કરનેસે જો શાંતિ મિલેગી, ઐસી શાંતિ તીન લોકમેં કિસી સ્થાનમેં નહીં હૈ. આહાહા..! ઉસમેં પંચમ ગુણસ્થાનવાલેકો સર્વાર્થસિદ્ધકી શાંતિ હૈ ઉસસે વિશેષ શાંતિ મિલેગી. સર્વાર્થસિદ્ધકા દેવ એકાવતારી, એક ભવમેં મોક્ષ જાનેવાલા હૈ. ઉસકી જો ચૌથે ગુણસ્થાનકી (શાંતિ) હૈ, (ઉસસે) પંચમ ગુણસ્થાનકા આનંદ અનુભવમેં આયા હૈ, તો ઉસકા આનંદ તો ઉસસે ભી બઢ ગયા. સર્વાર્થસિદ્ધકે દેવસે આનંદ બઢ ગયા. આહાહા..! તબ ઉસે પડિમાધારી કહનેમેં આતા હૈ. આહાહા..! ઈસલિયે વહાં વિશ્રામ લિયા.

'**શાંતિ પ્રાપ્ત હોગી.**' શાંતિ અંદરમેં હૈ. ૧૮૩ (પૂરા હુઆ).

મુમુક્ષુ :- આપને તો કરણાનુયોગકા વ્યાખ્યા ભી કર દિયા.

ઉત્તર :- વહ તો નામ દિયા. ૧૮૩ હુઆ ન? અબ, ૧૮૫.

મુનિરાજ કહતે હૈં :- ચૈતન્યપદાર્થ પૂર્ણતાસે ભરા હૈ. ઉસકે અંદર જાના ઔર આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના વહી હમારા વિષય હૈ. ચૈતન્યમેં સ્થિર હોકર અપૂર્વતાકી પ્રાપ્તિ નહીં કી, અવર્ણનીય સમાધિ પ્રાપ્ત નહીં કી, તો હમારા જો વિષય હૈ વહ હમને પ્રગટ નહીં કિયા. બાહરમેં ઉપયોગ જાતા હૈ તબ દ્રવ્ય-ગુણ-પર્યાયકે વિચારોંમેં રૂકના હોતા હૈ, કિંતુ વાસ્તવમેં વહ હમારા વિષય નહીં હૈ. આત્મામેં નવીનતાઓંકા ભંડાર હૈ. ભેદજ્ઞાનકે અભ્યાસ દ્વારા યદિ વહ નવીનતા-અપૂર્વતા પ્રગટ નહીં કી, તો મુનિપનેમેં જો કરના થા વહ હમને નહીં કિયા. ૧૮૫.

૧૮૫. '**મુનિરાજ કહતે હૈં :- ચૈતન્યપદાર્થ પૂર્ણતાસે ભરા હૈ.**' મહાવ્રતધારી સત્ય બોલનેવાલે. આહાહા..! વે કહતે હૈં, '**ચૈતન્યપદાર્થ પૂર્ણતાસે ભરા હૈ.**' શાંતિસે,

આનંદસે, વીતરાગતાસે વીતરાગતાસે પૂર્ણ ભરા હૈ. જિસમેં રાગકી ગંધ નહીં. આહાહા..! ઐસા આત્મા કૈસે માને? વીતરાગકી મૂર્તિ પૂરી. પૂરી દુનિયામેં ફેરફાર હો જાય, લેકિન ઉસકી વીતરાગમૂર્તિમેં ફેરફાર નહીં હોતા. ઐસા વીતરાગમૂર્તિ આત્મા હૈ. '**ચૈતન્યપદાર્થ પૂર્ણતાસે ભરા હૈ. ઉસકે અંદર જાના...**' આહાહા..! ઉસકે અંદર જાના. રાગસે હટકર.. પ્રભુ! શબ્દ તો બહુત થોડે હૈં. રાગ-વિકલ્પસે હટકર નિર્વિકલ્પ આનંદમેં જાના વહ ચીજ હૈ. કરના યહ હૈ. કલ કહા થા ન? બારહ અંગ વિકલ્પ હૈ. બારહ અંગ હૈ વિકલ્પ, ઉસમેં અનુભૂતિ કહનેમેં આયી હૈ. આત્માકા આનંદકા અનુભવ કહનેમેં આયા હૈ. બારહ અંગમેં સાર યહ કહા હૈ. આહાહા..! ભલે વહ હૈ વિકલ્પ, લેકિન ઉસમેં કહા યહ હૈ. આત્માકી અનુભૂતિ-આનંદ. આનંદકા અનુભવ કરો. પ્રભુ! તેરે ઘરમેં આનંદ ભરા હૈ. આહાહા..!

અપને સિવા જગતકી કોઈ ભી ચીજ, થોડી ભી ઠીક હૈ, ઐસા લગે, સુખ લગે, મજા લગે તબતક મિથ્યાત્વ હૈ. આહાહા..! અપને આત્માકે સિવા કહીં ભી સુખકી ગંધ લગે, સુખકા પરંપરા કારણ ભી લગે,.. આહાહા..! રાગ કરેંગે તો પરંપરાસે વીતરાગતા મિલેગી, વહ ભી... આહાહા..! દુર્ગંધ હૈ. આત્માકી ગંધ નહીં. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ!

'**મુનિરાજ કહતે હૈં : ચૈતન્યપદાર્થ પૂર્ણતાસે ભરા હૈ.**' અનંત જ્ઞાન, અનંત દર્શન, અનંત આનંદ, અનંત વીર્ય, અનંત સ્વચ્છતા, અનંત જીવત્વ, ચિતિ, દશિ, જ્ઞાન, સુખ, વીર્ય, પ્રભુતા, વિભુતા, સર્વદર્શી, સર્વજ્ઞ, સ્વચ્છતા ઐસી અનંત શક્તિસે પરિપૂર્ણ ભરા હૈ. આહાહા..! '**ઉસકે અંદર જાના...**' ઉસકે અંદર આના. આહાહા..! યહ સાર હૈ. ક્યા કરના? અંદર જાના, વહ કરના હૈ. વહ કોઈ બાહ્ય ક્રિયાકાંડકા સેવન કરનેસે અંદર જાયેગા, (ઐસા) ત્રિકાલમેં નહીં હૈ. આહાહા..! '**ઉસકે અંદર જાના ઔર આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના...**' મુનિરાજ ઐસા કહતે હૈં કિ '**આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના વહી હમારા વિષય હૈ.**' નિયમસારમેં હૈ, કલશ હૈ. નિયમસારમેં કલશ હૈ. હમારા વિષય અતીન્દ્રિય આનંદકા અનુભવ, વહ વિષય હમ નહીં કરતે હૈં, ઐસા કહકર બોધ દિયા હૈ. કલશ હૈ, નિયમસારમેં. હમારા વિષય, મુનિરાજકા વિષય અતીન્દ્રિય આનંદ વિષય હૈ. આહાહા..!

યહાં વહ કહતે હૈં, '**ચૈતન્યપદાર્થ પૂર્ણતાસે ભરા હૈ. ઉસમેં અંદર જાના ઔર આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના વહી હમારા વિષય હૈ.**' મુનિરાજકા યહ વિષય હૈ. આહાહા..! સચ્ચે મુનિ ઇસકો કહતે હૈં. ક્રિયાકાંડ કરે વહ મુનિ નહીં હૈ. આહાહા..! '**આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના વહી હમારા વિષય હૈ.**' ક્યા કહા? હમારા ધ્યેય તો

અકેલે આનંદકંદકે ઉપર હૈ. બાહરમેં પ્રવૃત્તિ-ઉપયોગ થોડા આ જાતા હૈ, લેકિન ઉપયોગ આતા હૈ ઉસમેં દુઃખ લગતા હૈ. આહાહા..! ઉપદેશકા, લિખનેકા વિકલ્પ દુઃખ હૈ. શાસ્ત્રકી ટીકા લિખના, વહ વિકલ્પ દુઃખ હૈ. આહાહા..! હમારા વિષય વહ નહીં હૈ. હૈ? '**આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના વહી હમારા વિષય હૈ.**' આહાહા..! લિખના યા ઉપદેશ દેના, હમારા વિષય નહીં હૈ. આ જાઓ તો આ જાઓ, ઉસકે કારણસે હો જાઓ, હમારા વિષય નહીં હૈ. હમ ઉસમેં હૈ નહીં. આહાહા..!

યહાં તો '**આત્મસંપદાકી પ્રાપ્તિ કરના વહી હમારા વિષય હૈ.**' આહાહા..! પંચ મહાવ્રત પાલના, અઠ્ઠાઈસ મૂલગુણ પાલના હમારા વિષય હૈ, ઐસા નહીં લિયા. નિયમસારમેં યહ કલશ હૈ. બહિનને લિખા હૈ વહ ઉસમેંસે લિખા હૈ. પઢતે હોંગે તો ઉસમેંસે યહ બોલે હૈં. પદ્મપ્રભમલધારીદેવ મુનિ કહતે હૈં, હમારા વિષય યહ હૈ, વહાં હમ જાતે નહીં. ઐસા કહકર લોગોંકો આગે બઢાતે હૈં. હમારા વિષય તો એક હી હૈ. ચૈતન્યસ્વરૂપ આનંદકંદમેં રહના, બસ. આહાહા..! પંચ મહાવ્રત પાલના યા વહ કરના (હમારા વિષય નહીં હૈ). કલશ હૈ. પદ્મપ્રભમલધારીદેવ નિયમસારકી ટીકા કરનેવાલે, ઉનકા કલશ હૈ. આહાહા..! હમારા વિષય જો હૈ, હમારા જો ધ્યેય હૈ વહાં હમ જાતે નહીં ઔર બાહરમેં રખડતે હૈં, અરે..રે..! યે વિષય નહીં. ઐસા કહકર અલ્પ કોઈ વિકલ્પ આયા, ઉસકા ખેદ કિયા હૈ. વિકલ્પ આયા ઉસકા ખેદ (કિયા હૈ). વિકલ્પ ક્યા? હમારી ચીજમેં વિકલ્પ તીન કાલમેં નહીં હૈ. હમારા વિષય તો યહ હૈ. કહા ન? આહાહા..! ક્યા?

'**ચૈતન્યમેં સ્થિર હોકર અપૂર્વતાકી પ્રાપ્તિ નહીં કી, અવર્ણનીય સમાધિ પ્રાપ્ત નહીં કી,...**' આહાહા..! જબ તક યહ નહીં કિયા, તબ તક મુનિપના નહીં હૈ. ચૈતન્યમેં સ્થિર હોકર અપૂર્વતાકી પ્રાપ્તિ નહીં કી, અપૂર્વ ઔર અવર્ણનીય સમાધિ-કથન કર સકે નહીં ઐસી સમાધિ-આનંદ, ઐસા પ્રાપ્ત નહીં કિયા '**તો હમારા જો વિષય હૈ...**' આહાહા..! મુનિરાજ કહતે હૈં. હમારા વિષય હૈ. આહાહા..! પાંચ મહાવ્રત (પાલના), વસ્ત્ર બદલના, નગ્ન હોના, વહ કોઈ મુનિકા વિષય હૈ હી નહીં. આહાહા..! ગજબ બાત હૈ. '**હમારા જો વિષય હૈ વહ હમને પ્રગટ નહીં કિયા.**' વિચાર કરતે હૈં. આહાહા..!

'**બાહરમેં ઉપયોગ આતા હૈ તબ દ્રવ્ય-ગુણ-પર્યાયકે વિચારોંમેં રૂકના હોતા હૈ,...**' વિકલ્પ આતા હૈ તો દ્રવ્ય-ગુણ-પર્યાયમેં રુકતા હૈ. બાહર તો નહીં, પરંતુ અપને દ્રવ્ય-ગુણ-પર્યાય તીન ભેદ ઉસમેં રુકતા હૈ. વહ ભી રાગ હૈ. વહ ગાથા હૈ, નિયમસારમેં ગાથા હૈ, મૂલ પાઠ હૈ. દ્રવ્ય-ગુણ-પર્યાય અપનેમેં તીનકે વિચાર કરનેમેં રુકના વહ

પરાધીન, પરવશ, અનાવશ્યક હૈ. ક્યા કહા? જો આત્મામેં દ્રવ્ય, ગુણ ઔર પર્યાય ઐસા તીનકા વિચાર કરતે હૈં, વહ અનાવશ્યક હૈ, વહ આશ્યકમેં નહીં હૈ. આવશ્યક અધિકારમેં હૈ, નિયમસારમેં. વિશેષ આયેગા... (શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)